

**İŞYERİ SENDİKA
TEMSİLCİLERİNİN
HAK VE YETKİLERİ**

İŞYERİ SENDİKA TEMSİLCİLERİNİN HAK VE YETKİLERİ

İşyeri sendika temsilcilerinin çalışmaları hakkında detaylara, Bölüm B ve Bölüm C’de yer verilmiştir. İşyeri sendika temsilcilerinin görev ve sorumluluklarını yerine getirebilmelerini sağlayacak hak ve yetkileri vardır.

Görev ve sorumlulukların bulunduğu koşullarda, bu görev ve sorumlulukları yerine getirebilmek için hakların varlığı kaçınılmaz hale gelmektedir. Yine aynı şekilde görevin olduğu yerde, bu görevin yerine getirilebilmesi için, yetkinin varlığı da şarttır.

Sendika temsilcisinin 2821 Sayılı Sendikalar Kanunu’ndan, 4857 Sayılı İş Kanunu’na bağlı yönetmeliklerden, toplu iş sözleşmesinden, Birleşik Metal-İş Sendikası Ana Tüzük ve yönetmeliklerinden kaynaklanan görevlerini yerine getirebilmesi için, sahip oldukları hak ve yetkiler şöyle sıralanabilir:

1. Temsilcilikten kaynaklanan görevleri yerine getirebilmesi için boş zaman hakkı

Sendika temsilcileri, profesyonel sendika yöneticilerinden farklı olarak, işyerinde çalışan işçilerdir ve her işçi gibi, işgücünü işverene satarak geçinirler. Bu nedenle hem işverene karşı yükümlülüklerini yerine getirmek, hem de yukarıda belirtilen temsilcilik görevlerini yürütmek durumundadır. Bu nedenle, işyerinde çalışma saatleri içinde, temsilcilik görevlerini yerine getirebilmek için zamana ihtiyaçları vardır.

Yasalarda, temsilcilik görevinin yerine getirilebilmesi için, gerekli zamanın ne kadar olacağı hususunda bir düzenleme yoktur. Ancak, işyeri sendika temsilciliği kurumunun amacı ve yasanın temsilciye yüklediği görevler göz önüne alındığında, görev nedeniyle çalışmadığı zamanlarda, ücret ve işçilik haklarından herhangi bir indirimin yapılamayacağını da kabul etmek gerekir.

Yukarıda ifade edildiği üzere, bu konuda yasalarda, işyeri sendika temsilcilerinin, İş Sağlığı ve Güvenliği Kurullarında, çalışma saatleri içinde görev yapabilmeleri olanağını sağlayan özel düzenleme dışında, herhangi bir düzenleme yoktur.

Bu nedenle çalışma saatleri içinde, temsilcilik çalışmaları için, gerekli boş zaman ve belli zamanlarda ücretli izinli sayılma hali, toplu iş sözleşmeleri ile düzenlenmiştir.

Birleşik Metal-İş Sendikası'nın bağtlanan toplu iş sözleşmelerinde, genellikle işyeri sendika baş temsilcisinin ancak gündüz vardiyalarında çalıştırılacağı, sendika baş temsilcisi ve işyeri sendika temsilcilerinin, temsilcilik görevinin gerektirdiği faaliyetlerde bulunabilmeleri için; haftalık ya da günlük çalışma saatinin belirli süresinde ücretli izinli sayılacağı düzenlendiği gibi, işyeri dışında sendikanın düzenlediği kongre, konferans, seminer, yönetim, denetim, disiplin kurulu, genel kurul, temsilciler kurulu gibi toplantı ve sendikal çalışmalara katılabilmeleri için, saptana gün sayısı kadar ücretli izinli sayılacağına dair düzenlemeler vardır.

2. İşyerinde sendika temsilcisinin dolaşma hak ve yetkisi

Temsilcilerin yasalar, yasalara bağlı yönetmelikler, Birleşik Metal-İş Sendikası Ana Tüzük ve yönetmeliklerinden kaynaklanan görevleri yerine getirebilmesi için, kendilerine tanınan zamanlarda işyeri içerisinde serbest dolaşabilmeleri gerekir. İşyeri sendika temsilcisinin, işyerinde bilgi alma, bilgilendirme, öğretme, ve öğrenme gibi hakları ve yetkileri kullanabilmesi, onun işyerinde serbestçe dolaşabilmesine de bağlıdır.

3. İşyerinde toplantı yapma hakkı

İşyeri sendika temsilcilerinin görevlerini yerine getirebilmeleri için, işyerinde, işçilerle toplantı yapmaları gerekebilir. Örneğin belli gündemler hakkında bilgilendirme ihtiyacı doğabilir. Sendika temsilcileri bu ihtiyacı karşılayabilmek için toplantı düzenleyebilir.

4. İşyeri sendika temsilci odası kullanma hakkı

Temsilcilerin, görevlerini etkili bir biçimde yerine getirebilmeleri, çalışmalarını bağımsız bir mekanda sürdürebilmeleri için, işyerinde temsilcilik odasına gereksinimleri olduğu tartışmasızdır. İşyeri sendika temsilci odası ve odanın kullanım hakkı da toplu iş sözleşmeleri ile düzenlenmiştir.

Temsilcilik odası, işyeri sendika temsilcilerinin işyerinde kendilerine ayrılan boş zamanlarda, rahat çalışma olanağını sağlamanın yanı sıra;

Üyelerle ilişkilerin geliştirilmesi,

Temsilcilerin çalışmalarına yardımcı olacak kaynakların, belgelerin düzenli tutulması, saklanması,

Sendika yayınlarının ve gerekli belgelerin arşivlenmesi,

İşyeri sendika temsilcilerinin toplanabilmesi,

İşyerine ait sendika kayıtları tutulabilmesi,

işlerinin daha rahat yürütümünü sağlar.

Bu sayede işyeri sendika temsilcileri, kendilerine ayrılan temsilcilik odalarında, sendika ile gerekli yazışmaları yapabileceği gibi, küçük çaplı toplantılar yapabilecektir. Öğle paydoslarında üyelerle toplu halde sohbet edebilecek, bilgilendirmeler yapabilecektir.

Birleşik Metal-İş Sendikası bağıtladığı toplu iş sözleşmelerine göre, sendika temsilci odasında gerekli masa, sandalye, dolap, hesap makinası ve yazı makinası işveren tarafından temin edilir. Sendika ile haberleşmesini sağlamak için temsilci odasına işveren tarafından telefon tahsis edilir.

5. Duyuru tahtası

Duyuru tahtalarında, sendika organlarının, işçileri bilgilendirmek amacıyla hazırladıkları duyurular yanında çalışma hayatı, Türkiye ve dünyadaki gelişmeler hakkında da duyurular asılabilir. Duyuru tahtası ya da ilan panosu gibi isimlendirilen ve iç haberleşmeleri sağlayan duyuruların ilan edilmesi hakkı da toplu iş sözleşmeleri ile sağlanmıştır.

Birleşik Metal-İş Sendikası, bağışladığı toplu iş sözleşmelerinde sendika duyuru tahtasının işyerlerinde bulundurulması ve kullanım hakkını da düzenlemiştir.

Temsilciler üyelere duyurulacak haberleri, sendikadan gelen bilgi ve yazışmaları bu tahtalar vasıtası ile üyelere ulaştırabilirler. Toplu iş sözleşme hükümlerine göre, duyuru tahtaları, işyerinde ve ünitelerinde işçilerin görebileceği yerde camakanlı ve kilitlenebilir olmak zorundadır.

Duyuru tahtalarının anahtarı baştemsilci de bulunur. Baştemsilci aynı zamanda bu panolarda asılı bulunan evrak ve bilgileri yenileriyle değiştirir.